

DE EXCURSIE OP 30 SEPTEMBER

door B. STOFFEL.

Prof. Vanselow heeft den Nederlandschen boschbouw bewonderd om het streven tot opbouw van verdwenen oorspronkelijk bosch en aan zijn dankrede tot de Ned. boschbouwvereniging heeft hij gemeend te moeten toevoegen, dat wij in Nederland daarmee misschien eenig staan in Europa.

Men kan deze rede beschouwen als dankrede aan zijn gastheeren gericht en aan het compliment geen verdere aandacht schenken. Dit standpunt zullen velen innemen, maar een andere opvatting is toch niet uitgesloten.

Wanneer wij de uiteenzettingen van Prof. Vanselow zoowel als van Dr. Tuxen in ons oor hebben geknoopt, dan hebben wij op deze excursie onder leiding van den houtvester de Beaufort zoo geweldig veel gezien, geleerd en genoten, als volgens mijn overtuiging nog nimmer op een excursie waaraan ondergeteekende deelnam, het geval was.

Dr. Tuxen vertoonde ons op zijn voordracht den primairen boomgroei, op de verweringsgrond van kalksteen in het bergland en de teruggang van dien groei op de uitgewasschen overblijfselen van dien grond. In Nederland tichten wij bosch tot stand te brengen op den afval van dezen berggrond met meer of minder succes in verband met den vochtigheidstoestand van den grond.

Er heeft een voortdurende teruggang plaats van veel eischende, tot minder eischende boomsoorten. Dit begint met loofhout en eindigt door 's menschen toedoen met naaldhout, om ten slotte tot heide- en mosvegetatie te vervallen. Op rijken grond wordt de afval, d.w.z. bladeren, naalden, takken enz. binnen korten tijd door verweering omgezet tot nieuw plantenvoedsel, dat als zoodanig door de boomwortels wordt opgenomen.

Op armen grond gaat dit proces door verschillende invloeden zoo langzaam, dat de afval zich ophoopt en dus de onverteerde laag voortdurend vergroot wordt. Deze laag is het begin van veenvorming, die wij zoowel in Nederland, als overal in Europa vinden. Deze venen zijn tot meterdikke lagen gegroeid, lang nadat het oorspronkelijk bosch in dit veen is ten ondergegaan.

Thans leven wij in de verveningsperiode, die uit allen organischen afval, turf doet ontstaan, wanneer omstandig-

heden dit proces niet wijzigen. De opbouw van het bosch moet daarom in de eerste plaats gericht zijn op de voorkoming van deze veenvorming. Daarom is de groepeerling der boomsoorten die wij uitplanten en uitzaaien, zoo belangrijk. Boomsoorten met weinig levensseischen, waarvan de afval snel verteert, zooals, grijze els en berk, komen het eerst in aanmerking.

In elk opzicht gedraagt de beuk zich anders en toch wordt de beuk in vochtig gelegen pinusboschen, opvallend veel aangeplant, omdat men daar de omstandigheden voor beukengroei gunstig acht.

Volgens het inzicht van Dr. Tüxen kan een sterke grondverarming onder beuken op onze zandgronden niet uitblijven.

In elk opzicht gedraagt de beuk zich anders en toch wordt den blijven; in het bosch op zandgrond behoort de beuk niet te worden aangeplant. In dit verband beschouwe men met aandacht de aanplantingen zelf en de vegetatie onder die beuken, op de Veluwsche en andere zandgronden.

Het snelle verweeringproces van den afval is de kern van onze boschverpleging. In hoever het mogelijk zal zijn door het scheppen van een zich snel omzettende humuslaag, ook het hemelwater vast te houden, is een tweede vraag.

Wie groote belangstelling voor boschbouw en voor boomgroei heeft, buiten alle overwegingen van financieelen aard, en het bosch beschouwt als van groote waarde voor ons menschen, kan zich moeilijk verdiepen in eischen omtrent financieele voordeelen van bosch. Voor zoo iemand gaat het alleen om het bosch, de ontwikkeling, den indruk van majesteit, die de natuur onder alle omstandigheden kan ontwikkelen. Voor zoo iemand zijn alle andere overwegingen omtrent boschbouw, secundair.

Wat wij op deze excursie te zien kregen van een loofhoutbosch in wording, waat eik, esch en eschdoorn uit vroeger hakhout omhoog schieten, acht ik hoogst belangrijk. De prachtige groene kleur der bladeren en de snelle stamvorming op deze beekbezinkingsgrond, beloven veel voor de toekomst.

Pinus silvestris behoort mede tot de houtsoorten die den grond doen verarmen, omdat veenvorming in het pinusbosch onvermijdelijk is. De vele oude pinusboschen met een bodemdek van heide, mos en boschbessen, die men overal in Noord-West Europa aantreft, kunnen het lot van verturving niet ontgaan, wanneer de mensch niet ingrijpt. Wij trachten door onderzaaiing en onderplanting het proces van vervening te voorkomen en hopen dat dit gelukken zal. Wie den herlevenden groei der gespaarde oude boomen te zien krijgt, wordt overtuigd dat wij in de goede richting werken. Het indrukwekkende oude pinusbosch met onderplanting dat

wij te zien kregen doet niet onder voor het mooiste dat ik van dien aard in Skandinavië zag.

Dat boschbouw mogelijk is op minder vruchtbaren grond wordt bevestigd door de uitspraak van Van SchermbEEK, die op bladz. 73 van zijn boek „Het Bosch” zegt: „De betrekkelijke eischen die het veelvragende beukenbosch aan de voedingscapaciteit van den grond stelt; zijn nog niet zoo hoog als die van den landbouw in zijn bescheidensten vorm”, en op bladz. 77: „Het boschbedrijf is het eenige waarvan de tot standkoming gerechtvaardigd is op gronden waarvan gebleken is dat zij voor een voortgezet landbouwbedrijf mineralisch te arm zijn.”

Het is duidelijk dat wij met beuk en pinus silvestris in eenvormige opstanden, onze zandgronden niet tot nieuw boschleven kunnen brengen. Veeleer zijn deze gronden daardoor achteruit gegaan in vruchtbaarheid.

De taak die onze boschbouwers op zich nemen wordt door de gehouden excursie in verband met het gehoorde van Dr. Tüxen en Prof. Vanselow duidelijker belicht.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 16 Nov. 1933.

KASTANJEBOOMEN EN STRAATVERLICHTING.

Men schrijft ons uit Arnhem:

Vrij algemeen bekend is, dat electrisch licht de kiemkracht van zaden en den groei van planten bevordert. Aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen worden reeds sedert eenige jaren proeven genomen door Prof. Sprenger en Dr. Roodenburg; daarbij werden reeds gunstige resultaten verkregen. Men kan thans te Arnhem op verschillende punten van de stad een verschijnsel waarnemen, waarbij de invloed van het electrische licht op de bladeren van boomen kan worden geconstateerd. In het bijzonder is het duidelijk waar te nemen aan de kastanjeboomen langs den Zijpendaalschen weg. De straatverlichting wordt verkregen met Philips-Argenta-lampen van 300 Watt, opgehangen in het midden der straat, 6 m boven den rijweg. Men kan thans zien dat in de nabijheid van de lampen de boomen nog bladeren dragen, die nog een groene kleur vertoonen, terwijl overigen de kastanjeboomen reeds eenigen tijd geheel ontbladerd zijn. Opmerkelijk is, dat de bladeren, die sedert de lente elken nacht onder den invloed van de electrische verlichting hebben gestaan weerstand hebben geboden aan de vrij sterke nachtvorsten, welke zich reeds voordeden, en die alle andere boomtakken van hun blad beroofde. Het blijkt, dat het electrische licht zoedånige uitwerking heeft op het chlorophyl der bladeren, dat zelfs de groene kleur behouden blijft. De invloed van het licht verschilt naar gelang van de boomsoorten: op beuken- en lindeboomen is de invloed slechts gering.